

Etablering av gårdsbasert biogassanlegg

Oppsummering av erfaringer fra etablering og drift av et 8 år gammelt gårdsbiogassanlegg.

råvarer | teknologi | drift | sikkerhet | sluttprodukt | lovverk
| økonomi | støtteordninger | planlegging | referanser | 2016

Bakgrunn

I Klima og miljøverndepartementets tverrsektorielle biogass strategi fra 2014 fastholdes målet om at 30% av husdyrgjødsel i Norge skal behandles i et biogassanlegg innen 2020. Kostnadene for nye biogassanlegg må ned, og mer effektive anlegg er på trappene. Det var også et ønske om å kartlegge drifta ved de eksisterende gårdsbiogassanleggene. Norges Vel fikk i 2015 midler fra Landbruksdirektoratet for å kartlegge erfaringene fra et mindre gårdsbiogassanlegg.

Regelverk og retningslinjer

Etablering av et biogassanlegg omfattes av PBL § 20-1 og må ikke igangsettes før søknad på forhånd er sendt til kommunen og igangsettingstillatelse er gitt.

Fylkesmannens miljøvernaveiing skal varsles minimum ni måneder før byggestart av et biogassanlegg.

Alle biogassanlegg må søke Mattilsynet om godkjenning etter biproduktforordningen for behandling av matavfall, med unntak av biogass- og komposteringsanlegg som kun behandler husdyrgjødsel eller meieriprodukter. For bruk av bioresten må man forholde seg til kravene satt i gjødselvereforskriften.

Kontakt Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap (DSB) som setter krav til sikkerhet ved biogassanlegg.

Viktig å tenke på i planleggingsprosessen

Har du tilgang til alternative råvarer, f.eks. matavfall fra storkjøkken eller næringsmiddelindustri, eller kanskje slakteavfall? Slikt avfall har høyt energiutbytte, og du blir i tillegg betalt for å ta imot råvaren.

Før du bygger anlegget er det viktig at du har den helhetlige strukturen på plass. Hvor skal anlegget ligge i forhold til fjøset? Er det mulig å benytte selvfall for å slippe ekstra pumpekostnader? Er naboer interessert i å ta imot biorest? Kan naboene ha egne kummer for biorest, slik at du fortløpende kan levere bioresten før våronna? Er det mulig å anlegge rørledning for pumping av biorest til naboene, og kan dere samarbeide om spredning av biorest? Gode avtaler er generelt viktig og gir mer forutsigbarhet.

Hva er gårdens behov for varme/elektrisitet, og kan du eventuelt selge noe overskudd?

Investering

Når du er klar for å investere er det viktig å være kritisk i ditt valg av teknologiløsning. Det er i tillegg greit å være klar over hvilke virkemidler som er tilgjengelig.

Innovasjon Norge kan gjennom bioenergiprogrammet gi støtte til forstudie, forprosjekt og investering.

Du kan søke Landbruksdirektoratet om støtte til å kjøre husdyrgjødsel gjennom eget eller andres biogassanlegg.

Økonomi

Lønnsomheten for biogassanlegg i Norge er med våre lave strømpriser ikke stor. Primært bør mest mulig av biogassen foredles lokalt for å supplere gårdens eget energiforbruk. Bioresten har potensiale for å bli et verdifullt biprodukt.

Alt proteinrikt avfall som ikke har vært igjennom en mage, er mest verdifullt, f.eks. matavfall fra storkjøkken, slakteri- og næringsmiddelavfall.

Hvor bør du henvende deg for å få informasjon?

NIBIO, avdeling avfall som ressurs (tlf. 03246), har i dag en biogasslab på Ås der man kan få bistand til å teste ut gassproduksjonen ved ulike blandingsforhold og råvarer. Slike tester kan gå over flere måneder og er dyre, men kan støttes med midler fra Bioenergiprogrammet til Innovasjon Norge.

Ta også gjerne kontakt med Norges Vel for veiledning og råd.

Tidligere rapporter og informasjonsskriv kan, sammen med oversikt over gårdsbaserte anlegg som er i drift, finnes i biogasshåndboken som gir deg nyttig informasjon og oversikt over aktuell litteratur på området. Biogasshåndboken er utviklet og oppdatert av Norges Vel med midler fra Landbrukets klima- og miljøprogram som forvaltes av Landbruksdirektoratet.